

MAGYARORSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: Egy óra kor. 1.-	Vidékre: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre — 3.-	Negyedévre — 3.60
Félévre — 6.-	Félévre — 7.-
Egész évre — 12.-	Egész évre — 14.-

Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

Megjelenik vasárnap kivételével minden nap.
Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.
Telefon száma 54-67.

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.
Hirdetések postai számitással, díjszabás szerint.
Apró hirdetések ára: egy sor 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

Egy főherceg polgári házassága. Felrobbant bombagyár. Életunt báró. A touloni gyilkosság.

Orosz-japán bonyodalom.

Budapest, január 19.

Tokiói hír szerint a japán pénzügyminiszter tanácskozássra hívta meg a legelőkelőbb bankárokat és pénzcsoportok képviselőit, hogy megbeszéljék a pénzügyi helyzetet háboru esetére. Ez a körülmény arra mutat, hogy a háboru még mindig fenyeget, bár a tanácskozás összehívása inkább csak a japán kormány elővigyázatára és körültekintésére, mint agresszív kedvére vall. A japán kormány a mikádó kívánságára nem keresi a fegyveres összütközést, de kötelességének tartja gondoskodni arról, hogy Oroszország meg ne lephesse. Más mozzanat az utolsó huszonnégy órában nem merült fel nagyobb mozgolódás addig nem is várható, amíg Oroszország újabb válasza Japánba meg nem érkezik.

Mai távirataink a következők:

London, jan. 19.

A Daily Mail jelenti Tokióból tegnapi: A pénzügyminiszter a legkiválóbb pénzügyvezetők vezetőit tanácskozássra hívta. A tanácskozás után a miniszter a jelen helyzetre vonatkozó külön rendeletet bocsátott ki. Sanghaiból táviratozzák a Daily Mailnak: A nankingi alkirály 10.000 főnyi kínai csapatot szándékozik észak felé küldeni. Az első 5000 ember, hír szerint, februárban indul. Az alkirály Japántól egy millió tael ára fegyvereket vett. Más tengerparti kerületek alkirályai és kormányzói is nagy fegyver- és lővőanyag megrendeléseket tettek Japánban.

London, jan. 19.

Manilából jelentik: Az Egyesült-Államok ázsiai harci hajóhada ideérkezett. A hajóhad átlag tizenkét csomónál nagyobb gyorsasággal jött. A hajók megérkezésükkor, hír szerint, utasítást kapnak, hogy Jonganfóba menjenek.

Páris, jan. 19.

Motono japán követ akként nyilatkozott a Matin tudósítója előtt, hogy a béketárgyalások kedvezően haladnak. Japán nem adott határidőt az orosz kormány válaszára megérkezésére és az sem igaz, hogy valamely nagyhatalom békeközvetítőként szerepelne, mert arra egyelőre nincs is szükség.

London, jan. 19.

A Daily Telegraph-nak táviratozzák Szentpétervárról, hogy az utolsó japán jegyzék ott kellemetlen hatást gyakorolt, mert a japán kormány visszatért eredeti követeléseire és nem mutat előzékenységet Oroszország iránt.

Port-Arthur, január 19.

Az orosz távirati ügynökségnek jelentik Sziidulból, hogy ott a hangulat nyugtalanító és európai ellenes mozgalom kitérésétől tartanak. A diplomáciai küldöttségek védelmének megerősítésére orosz, amerikai és olasz különítmény érkezett ide. A német és francia különítményt várják. A japánok hír szerint a kaszárnyákban 660 és a falvakban 3000 katonára felelt rendelkeznek. Az európai ellenes pártokhoz tartozik sok magas állású koreai, kik japáni befolyás alatt állanak.

Páris, január 19.

Delcassé külügyminiszter tegnap hosszabban érkezett Uruszoif herceg orosz nagykövettel. A Matinnek diplomáciai körökből közlik, hogy emez ismételt tárgyalások nem azt jelentik, mintha az orosz-japán viszony változott volna. E viszony tíz-tizenkét napja változatlan maradt és soha sem volt oly feszült, mint bizonyos táviratok el akarták hitetni.

Egy főherceg polgári házassága.

Budapest, január 19.

Szenzációs hírt közöl a bécsi «Zeit.» A bécsi lap szerint Bécsben és Prágában immár a nyilvánosságba is eljutott az a hír, hogy a 36 éves Ferdinánd Károly főherceg, az elhunyt Károly Lajos főherceg harmadik fia azzal a szándékkal foglalkozik, hogy nőül veszi egyik bécsi felsőiskolai tanár leányát, aki most 23 esztendő.

A főherceg Prágában ismerte meg a leányt. A főherceg ismert alakja a bécsi előkelő társaságoknak, a művészetek iránti szeretete általánosan ismert. Ha a főherceg megmarad szándéka mellett, valószínűleg le fog mondani rangjáról s bárói címmel vissza fog vonulni egyik tiroli birtokára. Bécsből táviratozzák lapunknak, hogy udvari körökben a leghatározottabban megcáfolják a Ferdinánd Károly házasságáról terjesztett híreket.

Felrobbant bombagyár.

Budapest, január 19.

A felixdorfi katonai lövőtéren tegnap nagy szerencsétlenség történt. A kémiai laboratórium felrobbant. Két tüzér s Eminger főhadnagy meghalt, hatan súlyosan megsebesültek, közülök kettőnek a lábát amputálni kellett. A szerencsétlenségről a következőket jelentik Bécs-ujhelyről:

Eminger Károly hatodik utász-zászlóaljbeli főhadnagy a kémiai laboratóriumban bombák töltésével fog-

lalatoskodott; egyszerre, valószínűleg a drót meggyulladására következtében, borzasztó robbanás történt és a felhalmozott robbanó anyag levegőbe röptette az egész épületet. Nagy tűz támadt. Eleinte senki sem mert a lángokban álló épületronsokhoz közeledni. Mikor azután a tűz oltásához és a törmelékek eltakarításához hozzáfogtak, ezek alól két elszenesedett holttestet húztak ki: Kummer és Klinger tüzérket. Emminger főhadnagy iszonyuan eltorzított állapotban még élt, mikor megtalálták, de csakhamar meghalt. Utolsó szavaival arra kérte környezetét, értesítsék szörnyű sorsáról a Komáromban állomásozó 13. utász-zászlóaljnál szolgáló Ferdinánd nevű fivérét. Azonkívül hat tüzér súlyosan — egyik-másik életveszélyesen — megsérült; kettőnek a lábát amputálni kell. A robbanás hatása rettenetes volt. A szétrobbant darabok teljesen elpusztították a laboratóriumot. Az ajtók, ablakok csakugy repültek sarkaikból. Egyik fal a másik után omlott le. Egy izzó szilánk egy puska-porral teli hordóba repült s csakhamar az egész épület helyén lángtenger áradt szét. Kolbe tüzér kétségbeesett kiáltással igyekezett a szerencsétlenség színhelyére irányítani a körülfekvő katonai épületekben foglalatostok figyelmét. Ez épületekből a katonák csakhamar elősiettek, de a robbanás színteréhez közeledni egyelőre senki sem mert, mivel az első nagy robbanást időről-időre még több, bár hatásában folyton gyengébb robbanás követte.

A florisdorfi katonai laboratórium három áldozatán kívül, mint újabb jelentik, valószínűleg még három halottja lesz a bombarobbanásnak. Gerstenecker tüzérnek még az éjszaka mind a két lábát amputálták, a súlyosan megsebesült Schleger tizedesnek és Fritsch tüzérnek egy-egy lábát kellett amputálni. A sebesültek testéből orvosi műtét útján távolították el a szilánkokat, egyikük-másikuk a szemvilágát fogja elveszíteni.

A touloni gyilkosság.

Budapest, január 19.

Megirtuk annak idején mi is azt a rémes gyilkosságot, amelyet Toulonban egy tiszt szolga követett el urának feleségén. Napról-napra újabb adatok kerülnek napvilágra az esetre vonatkozólag; a legújabb tudósítás szerint a dolog Toulonban a Faubourg Pont du Lasban történt s a meggyilkolt asszony Trouilli-Dubois Margit, egy orvos leánya, aki Trouill-nak, a 3-ik sz. gyarmati ezred hadnagyának volt a felesége. A hadnagy egy idő óta elégedetlen volt a tiszt szolgával, a Páris környékéről való Chretien Dariuszal s a minap elbocsátotta őt szolgálatából és megparancsolta neki, hogy térjen vissza a kaszárnyába. Alig távozott el ezen a napon hazulról a hadnagy, hogy szolgálati kötelességét teljesítse, a ház körül settenkedő inas berohant a lakásba, az ebédőben levő asszonyt megragadta s a földhöz vágta. Az inas és az urnő között most kétségbeesett küzdelem kezdődött, ennek az lett a vége, hogy a gonosztevő megölte áldozatát valamilyen fegyverrel, amit eddig még nem találtak meg. A

gyilkosság után az inas az ablakhoz cipelte a holttestet és ledobta az udvarra. A zuhanás zájára elősiettek a szomszédok, akik először azt hitték, hogy a hadnagy felesége öngyilkosságot követett el. Chretien, a gyilkos, közben kijött a lakásból, megállt a kapu előtt s odakiáltotta az összegyűlt tömegnek:

— Én vagyok a gyilkos!

Ezzel azután, mielőtt még valaki lefoghatta volna, elfutott. Amint Trouilli hadnagy, akiért elküldöttek, a helyszínre érkezett, ott megrázó jelenet játszódott le. A szerencsétlen velőtrázó kiáltásban tört ki, azután eszméletlenül rogyott felesége holtteste mellé. A gyilkost nemsokára elfogták a járőrök és a rendőrök. Kiderült róla, hogy önkéntes gyanánt szolgált s még nincs husz éves. Az első távirat azt is említette, hogy a gyilkos szerelmi ajánlatokkal üldözte unóját. Erről a részletes tudósítás nem tesz említést.

Eletunt báró.

Budapest, január 19.

Künn Rákospalotán tegnap éjszaka öngyilkossági kísérletet követett el egy igen előkelő családból származó, de tönkrement férfi, báró Gloubitz Tivadar. Forgópisztolyból golyót röpített jobb halántékába s most súlyos állapotban fekszik a rákospalotai Méhes-utca 2. sz. alatti lakásán.

A Gloubitz nevet igen ősmertté tette a mult esztendőben egy feltűnést keltő eset, amely hetekig foglalkoztatta a közvéleményt. Gloubitz Tivadar nővére ugyanis felesége Palikucevni Arthur ducgazdag krassó-szörény megyei, Boldur községi nagybirtokosnak Valósággyal rémregénybe illő jelenetek, országra szóló botrányok játszódottak le a bolduri kastélyban. Az újságok sűrűn írtak a bűnügyi krónikákba került esetekről, amelyekben jelentékeny szerepet játszott egy Liptai Kornél nevű ember s a menyecske fitestvére, báró Gloubitz Tivadar. Megtörtént, hogy Palikucevni Artur bezárta, revolverrel őrizte, napokig éhezette s kizozta feleségét — állítása szerint teljes joggal, mert oka volt rá — és egyszer egész fegyveres csata is lezajlott a délvidéki kastélyban.

Budapest, január 19.

A képviselőház legközelebb holnap délelőtt 10 órakor tart ülést, melyen folytatják az ujoncmegajánlási javaslat feletti vitát. Az ülés végén az interpellációkra kerül a sor. A javaslatához Molnár Jenő és Polónyi Géza van feliratkozva.

A délvidéki gabonauzsora. A délvidéki gabonauzsoráról közölt adataink méltó felháborodást és megdöbbenést keltettek ma a képviselőházban is. Különösen a délvidéki képviselők foglalkoztak behatóbban a kérdéssel s egyhangu volt a nézet, hogy ez az állapot így nem tarthat s a kormánynak sürgősen cselekednie kell a nyomorba jutott lakosság megmentésére. Az érdeklődő képviselők között első sorban Zboray Miklós volt az, aki elodázhatatlannak tartja a mentési munkát s mikor ennek érdekében lépéseket tesz, csak folytatja azt a megkezdett misszióját, amelyet félévvel ezelőtt képviselt a tönkretett délvidékiek érdekében. Tegnap közleményünkben hivatkozás volt Zboray Miklós képviselőre is, akihez szintén panaszszal fordultak félévvel ezelőtt a megkárosított polgárok. Zboray Miklós ma az ügy állásáról munkatársunk előtt kijelentette, hogy hozzá is érkezett nagy csomó árverést szorgalmazó végzés s azokban el is járt a kormánynál s nem egyszer szorgalmazta a kormányt, hogy lépjen fel a lakosság megvédésére. Hogy a kormányok mindezekig nem tettek még semmit, az annak tulajdonítható, hogy a már egy évnél tovább tartó nagy parlamenti harc teljesen lekötötte idejüket és erejüket is. Zboray kijelentette még, hogy a maga részéről tovább is érdeklődni fog a délvidéki lakosság ügye iránt s mihelyt a mai helyzetben változás lesz, illetve újra helyre áll a normális parlamenti helyzet, első kötelessége lesz a kormány-

nál feljuttatni a délvidéki gabonauzsora elleni panaszát s azzal szemben a legerélyesebben fogja sürgetni a gyors kormánysegélyt.

A közigazgatási tisztviselők fizetésrendezése. Gróf Tisza István miniszterelnök kormányralépése után egyik beszédében kijelentette, hogy az állami tisztviselők fizetésrendezésével kapcsolatosan a közigazgatási tisztviselők fizetésrendezését is keresztül óhajtja vinni. Mint most értesülünk, a belügyminisztériumban már készen áll a törvényjavaslat. Örömmel vesszük tudomásul, hogy a közigazgatási tisztviselők ügyének rendezése rövid idő kérdése, mert ezzel lehetővé válik, hogy a megyék az igazán értékes elemeket magukhoz tudják vonni. Sokan a javaslat gyors elkészültében a választási kampány előkészítését látják, ami valószínű is, mert Tisza bizonyára nem tartja közömbösnek a közigazgatási szervek aktív részvételét a választásnál. A javaslat részleteiről a M. H. a következőket közli:

A javaslat értelmében a vármegyei alispánok valamennyien a VI-ik fizetési osztályba (osztálytanácsosi rang) jutnak; a főjegyzők, árvaszéki elnökök és ugyanebben a rangban lévő megyei alkalmazottak (tiszti ügyész, főorvos) a VII-ik fizetési osztályba; az árvaszéki elnökök és főszolgabírók a VIII-ik fizetési osztályba; az I-ső aljegyző és a szolgabírók a IX. fizetési osztályba s végül a többiek valamennyien mostani javadalmazásukhoz képest — mint az állami tisztviselők — a X-ik és XI-ik fizetési osztályba soroztatnak. A községi jegyzőkre nézve akként intézkedik a törvényjavaslat, hogy valamennyi jegyzőnek mostani törzsfizetése évi 1600 koronára egészítetik ki. A mellékjövedelem megmarad ezentul is. Ahol a jegyzők természetbeni járulékokat élveznek, ott ezt a járulékok átszámították pénzértékre s hozzáadták a törzsfizetéshez. Erdekes megemlíteni, hogy az egész országban csak három vármegye akadt, amelyben a jegyzők nem szorulnak kiegészítésre; mert törzsfizetésük eléri, sőt meg is haladja az 1600 koronát.

A gömörvármegyei gazdasági egyesület a gróf Serényi Béla államtitkár lemondása folytán megüresedett elnöki székbe a mai napon Rimaszombaton megtartott gyűlésében Kubinyi Géza orsz. képviselőt választotta.

Kuszált helyzet.

Budapest, január 19.

A politikai válság újabbán ahelyett, hogy a kibontakozás felé közelednék, mind jobban és jobban összekuszálódik. A küzdők száma szemmel láthatólag gyarapodik, ami mig egyfelől erősen növeli a kis csoport harci kedvét, másfelől az óriás többségben levő béke-, illetőleg alkusz-táborban nagy lehangoltságot, elkedvetlenedést idéz elő. Pitreich hadügyminiszter közjogi bölcsesége új táplálékot adott a már-már hamvadni kezelő zsarátnoknak, mely azután ettől fogva ismét lobogó lángot vet, ami feléméztéssel fenyegeti az annyi kinok között megszült békepaktumot. Hogy milyen gyulakony az az anyag, melylyel Pitreich reglamás agyveleje kedveskedett a tüzet oitogató miniszterelnöknek és szövetséges társának, a Kossuth-pártnak, világosan mutatja, hogy a néppárt tegnap hivatalosan bejelentette a képviselőházban, hogy a küzdők sorába áll.

Ez azonban a veszedelemnek csak kisebbik része. A nagyobb baj azokban a jelenségekben veti előre árnyékát, hogy immár a függetlenségi párt is kezd bomladozni s mind jobban terjed a vágy a párt egy részében, hogy ismét felvegyék a harcot. Az első fecske már ki is röpített az ősz Bedőházy János személyében, aki kivált a pártkörből, hogy megszabaduljon azoktól a

béklyóktól, melyekkel Kossuth Ferenc és a rávasz Polónyi jónak látták megbénítani azok kezét-lábát, akik tovább is bajlandóknak mutatkoztak az osztrák katonai körök nemzetellenes, centralisztikus törekvéseit meggátolni, egész a végtelékig menő harccal. Valószínű, hogy Bedőházy példáját még többen is követni fogják, mert hiszen eddig is csak az ostoba pártkényszer tartotta vissza a függetlenségi egy tekintélyes részét attól, hogy fel ne vegyék a szegycmenteljesen lerakott fegyvert. És ez nem is lesz valami meglepő fordulat azok után a szerelmi nyilatkozatok után, amelyeket gróf Tisza miniszterelnök váltott Pitreichkal.

Ha hozzávesszük mindezekhez azt, hogy az Apponyi gróffal a kormánypártból kiváltaknak sem telik valami nagy gyönyörűségük a dolgok illeten új fordulatában, hiszen maga Apponyi gróf személyesen jelentette be a harcot az esetben, ha az általa precizirozott nemzeti követelmények megvalósítását veszélyeztetve látja, sőt magában a többség kebelében is szétágaznak a vélemények a miniszterelnök intenciói felől, olyan gabalyodásnak nézünk elébe, aminő a magyar politikai életben csak a legtrikábban fordult eddig elő.

De ugy látszik, már Bécsben is kezdik belátni, hogy a Tisza-Kossuth-féle szerelmi kettősnek nem lesz meg a kívánt vége, mert, mint hire jár, a hadügyminisztérium egyik kiváló tagját, Elmayer vezérőrnagyot Budapestre küldték bizonyos engedményekkel, hogy segítségére legyen Tiszának a leszerelésben. Eg a talpuk alatt a föld, mert még mindig nem kapnak ujoncot, az öreg katonák bentartása miatt pedig egyre lazul a fegyelem, habár a legkegyetlenebb módon büntetik is a szerencsétlen lázongókat. Aki szelvet, vihart arat. Már pedig ugy a szolgálati idő meghosszabbítása, mint a lelketlenül vad büntetések és a póttartalékosok jogtalan behívása olyan szél lehet, amelynek viharát egy esetleges háboruban arathatják le majd a szoldateszka nagyfejű, de hig agyveleji képviselői. Hiszen előttünk lebeghetne e tekintetben a példa a mult században megvívott osztrák-porosz háborúból, hanem hát a bárgyúság köde annyira meglepte koponyájukat, hogy képtelenek az okujásra. Csak kettőre alkalmasak kiválóképpen: zavart, galibát csinálni a politikában és csatát veszíteni.

Hogy ki lesz az a rátermett férfi, aki a mindinkább bonyolódott helyzetből az országot kivezeti, annak ma még csak a gondviselés a tudhatója, de hogy Tisza gróf nem, az nagyon is valószínű.

Krónika.

Budapest, január 19.

Elmayer Lajos vezérőrnagy Bécsből az engedmények valútáját hozta meg. Beszélük, hogy a tábornok megjelenése egyenesen Tisza gróf miniszterelnök iniciatívájára történt, ki valójában mégis csak differenciákat látott s méltán láthatott is, a Pitreich s a saját felfogása közt s mitután ő programjával a király által elfogadott kilences bizottságbeli program alapján áll, dokumentumot kívánt felmutatni a királyi szó sulyáról. A szombati minisztertanács tárgya ez az ügy volt s állítólag Khuen-Héderváry gróf ezért volt kihallgatáson a királynál.

Bécsből ezzel a közeledéssel kétségkívül javítani akarják a helyzetet s különösen kedvezővé hangolni a véleményeket. Igazán örülünk, hogy végre odafönn is belátják az örökös merevség káros voltát. Hiszen engedtek ők a jogos követeléseknek, ha belátták, hogy engedni kell, de mindig későn s mindig akkor, midőn egy-egy

ujabb sérelmen rágódó elkedvetlenedés leküzdéséről volt szó.

Meg vagyunk győződve például, hogy ha ez a tegnapi aktus a vele együtt járó elvi közeledéssel, mellet ma egész természetesen tekintünk, még a Körber-féle támadás előtt történt volna, ma már nem lenne szó küzdelemről s obstrukcióról.

Tegnap értesüléseink Ellmayer küldetéséről a katonai oktatásra vonatkoztak s ez megnyugtató, mert éppen ezekben foglaltatik a tiszti képzés kérdése is, mely az összes engedmények között a magyar szellem szempontjából a legfontosabb. A néppárt kézi zálogot kívánt a katonai kérdésekben s a kormány ily kézi záloggal kívánt szolgálni. A kilences bizottság programjában azonban még több pont van, mely Tisza szempontjából s Pitreich beszéde után felderítésre vár. Egy reggeli lap értesülése szerint a tábornok küldetése ezekre is kiterjedt s biztosította a miniszterelőköket, hogy a megállapodásokat a lehető gyorsasággal gyakorlatilag megvalósítja s erre vonatkozólag hajlandó a magyar delegációban nyilatkozatot is tenni.

Ezzel tehát a reformok végrehajtási munkája elkezdődött, de konstatáljuk, hogy a magyar képviselőháznak még ezideig nem volt érkezése — folyosói beszélgetéseket leszámítva — ezzel az emiatt fontosságu mozzanattal foglalkozni, mert egy tegnapi incidens folytán, melyre báró Feilitzsch elnöklése adott okot, ma valóságos forrongó obstrukciós nap van. Napirend előtti felszólalások, zárt ülés egymást kergetik: szóval kész az obstrukció. A vitás kérdés, melyen az ellentétek Feilitzsch elnök és a néppárt közt kiélesedtek, Kaas Ivor bárónak tegnapi határozati javaslata, melyet beszéd közben bejelentett, de beszéde végzetével elkésve adott be. Feilitzsch nem fogadta el a határozati javaslatot s most ezen folyik a házszabály-vita. Már a házszabályok, melyekben nincs szó arról, mikor kell benyújtani a javaslatot, mutatják, hogy az alelnöknek nincs igaza, de látszik ebből az esetből s következményeiből, hogy mily káros az, hogy ha az elnök a házszabályok betűibe kapaszkodik s nem a szellemét tekint. A zárt ülés során még Apponyi grófot is felszólalásra bírta a házszabályok emez értelmezése.

A katonai program végleges alakulásáról tehát, e sajnálatos incidens következtében, ma nem számolhatunk be s amit még ide sorolhatunk, nem egyéb, mint a napi história egy némely jelentéktelenebb eseménye.

Regisztráljuk, hogy a néppárt tagjai ma nagy számmal vesznek részt a vitában s ezzel igazolják az obstrukcióban való részvételükről szóló híreket. A nagy-kikindai kerületben, mint értesülünk, gróf Zichy Vladimir nemzeti-párti programmal lépett fel s ezzel a választási küzdelem keménynek ígérkezik.

A helyzetről a következő értesüléseink vannak:

A képviselőház folyosójáról.

Azt hinné az ember, hogy még tegnap van, mert a baloldali folyosón ma is ugyanaz a csoport vitatkozik Feilitzsch Arthur báró alelnök eljárása felett, amelyik tegnap vitatkozott az ülés végén.

Molnár János, Simonyi-Semadam Sándor, Ugron Gábor, Molnár Jenő és Holló Lajos ma is csak azt hajtogatják, hogy zárt ülést kell kérni és ott kell erőteljes bírálatot mondani Feilitzsch ténykedése felett.

Holló Lajos még tovább is megy, ő bizalmatlansági nyilatkozatra is kész, de szándékától azután eláll, legalább egyelőre.

Apponyi Albert grófot is megkérdezik, hogy jogos-e álláspontjuk akkor, mikor követelik, hogy Kaas Ivor határozati javaslata beadottnak tekintessék, illetve az elnökség azt elfogadja.

— Nézetem szerint — mondja Apponyi — ha Kaas beszéde folyamán jelenti, hogy határozati javaslatot fog beterjeszteni, akkor, habár elmulasztotta beszéde befejeztével benyújtani, olybá kell venni, mintha tényleg be is nyújtotta volna. Én legalább úgy magyaráztam volna a házszabályok ezen részét. De nincs igazatok, ha Feilitzsch részéről rosszhiszeműséget tételeztek fel.

Perczel Dezső elnök Jakabffy Imre és Feilitzsch Arthur alelnökökkel tanácskozik a követendő eljárásra nézve és abban állapodnak meg, hogy a határozati javaslat elkésve adatott be, így azt már most elfogadni nem lehet.

A miniszterelnök is ezen a nézeten van s így már előre meg lehet állapítani, hogy ma viharra van kilátás. A csendesebb vérmérsékletű jobboldaliak oportunitási szempontból hajlandók volnának az ügyet békésen és pedig akként elintézni, hogy ezuttal mondassék ki, miszerint tekintettel arra, hogy Kaas beszéde közben jelezte határozati javaslatának benyújtását, az, bár elkésve is adatott be, fogadtassék el, de jövőre ez az eset precedensül nem szolgálhat, hanem a szónok köteles legkésőbb a beszédjének befejeztével a határozati javaslatot az elnökséghez juttatni.

Feilitzsch azonban nem fogadja el ezt a propositiót és így a békés szándék hajótörést szenved.

Az ellenzék hamar hirt vesz erről és rögtön kész a zárt ülést kérő iv. Csak még kettő hiányzik a husz aláíráshoz, az is előkerül azonban, mert Luby Béla és Gabányi Miklós készséggel bocsájtják magukat Ugron rendelkezésére, aki a zárt ülést kérő ívet véres kardként hordozza körül.

A Kossuth-párt jelenlevő néhány tagja indifferens akar maradni ebben a kérdésben és se pro, se kontra nem nyilatkozik.

Az obstrukciónak tehát erről az oldalról nincs mitől félnie, csak a jobboldaltól, azzal pedig, azt hiszik, hogy könnyű szerrel elbánhatnak, hiszen házszabály-sértést nem követhetnek el, mert akkor a Kossuth-párttal gyűlne meg a bajuk.

Nagy erőssége ez különben is a küzdőknek és éppen ez az alap az, amelyből nekik az a reményük fakad, hogy az ujoncmegajánlási javaslat tárgyalása február közepe előtt nem lesz befejezve. Hiába kérlelik a jobboldaliak őket, hogy ne huzzák a vitát, ők nem engednek.

— Nem adunk ujoncot, amíg magyar vezényszó nincs — hangzik Ugron válasza a kérelmesre.

Hogy pedig a küzdők terve helyes számításon alapul, azt bizonyítja az a körülmény is, hogy a Kossuth-párt több tagjának is szándékában van a javaslat ellen beszélni. Holnap mindjárt Polónyi Géza lesz a pártból az első, aki fel fog szólalni s miután a Pitreich-féle beszédre is ki akar terjeszkedni, bizonyára ő maga fog a Ház tanácskozási idejéből egy vagy másfél órát igénybe venni. — Lengyel Zoltán, Visontai Soma, Gabányi Miklós és még néhányan a Kossuth-pártból már ma bejelentették, hogy szintén beszélni fognak. Ez egy kis nézetkülönbséget is idézett elő a párt tagjai között, de a szónokok hivatkozással arra, hogy ha Polónyinak szabad, akkor nekik is lehet, megmaradnak elhatározásuk mellett és beszélni fognak.

Andrássy Gyula gróf ma ismét tüntetett jelenlétével, sőt többek előtt határozottan megállapította azokat a híreket, mintha eddigi távollétének a miniszterelnök személye ellen irányuló éle volna, hanem kijelentette, hogy pusztán magánügyei tartották őt eddig vissza, de ezután állandóan jelen lesz. Sőt, hogy közte és a miniszterelnök között semmi nézeteltérés nincsen, ennek bizonyítékául több mint egy félóra hosszat tárgyalta a miniszterelnökkel a folyosón, le és fel sétálva, amely beszélgetés folyamán is többször kijelentette a miniszterelnök előtt, hogy az obstrukciót a leghatározottabban elítéli és annak megszüntetésére minden törvényes eszközt jogosultnak lát.

Hasonló nyilatkozatot tett Andrássy Gyula gróf Bartha Ödön előtt is, akivel szintén hosszabb ideig konferált a folyosón.

A katonai oktatás reformjának kérdése is élénk beszéd tárgya volt ma a folyosón és Ellmayer tábornok tegnapi küldetésére vonatkozó hírlapi közleményekből különféle kombinációkat lüktet a legtöbbször akarat megnyilatkozásához.

Határozottan tartja magát az a hír, hogy a királynak már tegnap ismertetett döntő határozata létrejöttében nagy szerepe van Khuen grófnak, aki a király előtti tisztelgése alkalmával öszintén és leplezetlenül feltárta a király előtt azon

kényes helyzetet, amelybe a szabadelvű párt kerülne, ha a katonai programnak az oktatásügyre vonatkozó pontozatai nem teljesítették. A király méltányolta Khuen indokait és Ellmayer Lajos tábornok ezért volt tegnap Budapesten.

Sokan nem biznak ezen hír valóságában és ezzel szemben azt a hírt igyekeztek terjeszteni, hogy Ellmayer tábornok ma is tárgyalt a magyar honvédelmi miniszterrel, mert a közös kormány és magyar kormány közötti differenciák merültek fel e tárgyban. Hogy azonban ez csak rosszakaratu hírlélés lehet, mi sem bizonyítja jobban, mint az a körülmény, hogy Ellmayer Lajos tábornok, küldetésének eleget téve, még a tegnapi délutáni gyorsvonattal Bécsbe utazott és ma az osztrák delegáció hadügyi albizottságában is részt vett.

De értesülésünk alapossága mellett bizonyít az is, hogy a félhivatalos «Bud. Tud.» nem cáfol, hanem csak óvatosságra int, ami azonban csak azt célozza, hogy a Lajtán túli szomszédaink haragját ne vonjuk magunkra.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, jan. 19

A néppárt és a Szederkényi-párt már tegnap készült a mai zivataros napra. Kaas Ivor báró határozati javaslata adott rá okot, akitől az elnök Feilitzsch Arthur báró tudvalevőleg tegnap nem fogadta azt el. Maga Kaas Ivor tette szóvá az elnök ez eljárását az ülés elején, mikor a jegyzőkönyv hitelesítésénél kifogásolta, hogy javaslata nincs benn a jegyzőkönyvben. Pedig ő beszéde alatt nemcsak megemlítette, hanem fel is olvasta a javaslatot és csupán az elnök okvetetlenkedése volt az oka, hogy azt nem vette át.

Tisza István miniszterelnök szerint a házszabályoknak megfelelően, illetőleg jogosan járt el az elnök s ezért kérte is a Házat, hogy térjen napirendre az ügy felett.

Jakabffy Imre, aki Kaas beszédjének az elején elnökölt, hallotta az indítványt, de Kaas mindenről beszélt, csak az indítványról nem.

Feilitzsch Arthur báró alelnök, aki nem fogadta el a javaslatot, azt mondta, hogy ő a házszabályok szerint járt el s ha Kaas az ő eljárásának bármiféle mellékelatlanságot tulajdonít, hát azt erőlyesen visszautasítja.

Részint a jegyzőkönyvhöz, részint a házszabályok címén felszólaltak még: Szederkényi Nándor, Ugron Gábor, Rakovszky István és Zboray Miklós s mindegyik azt bizonyította, hogy Feilitzsch alelnök házszabályellenesen járt el, mindegyik követelte, hogy Kaas javaslata jegyzőkönyvbe vétessék.

Am a dolog itt nem nyert befejezést, mert az obstrukciók zártülést kértek s ott tárgyaltak, vitatkoztak tovább ugyancsak ebben az ügyben.

Miután így a rendes tanácskozási időnek a nagy részét sikerült agyonütni, az ujoncmegajánlási javaslat tárgyalására csak egy szónok jutott, a néppárti Udvarý Ferenc, aki magyaros beszédével kibeszélte az ülést.

Részletes tudósításunk a következő:

A képviselőház ülése.

Elnök: Perczel Dezső.

Jegyzők: Daróczy Aladár, Dedovits György, Trubnyí János.

Elnök az ülést megnyitja s felolvastatja a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Báró Kaas Ivor: A jegyzőkönyvhöz szól. Tegnap beszéde után határozati javaslatot nyújtott be. Ez hiányzik a jegyzőkönyvből. A Naplóra és azokra a tanukra hivatkozik, akik jelen voltak s hallották, hogy megemlítette a javaslatot. Sőt a honvédelmi miniszter is hallotta, aki beszédjét figyelemmel hallgatta. A Naplóban benne van, hogy megemlítve határozati javaslatát, arra építette beszédének többi részét. Kéri a Házat, hogy a jegyzőkönyvet úgy igazítsa helyre, hogy az ő határozati javaslata benne legyen. Feilitzsch eljárását okvetetlenkedő eljárásnak tartja. (Zajos ellenmondás a jobboldalon. Helyeslés a baloldalon.)

Jakabffy Imre: Mintán Kaas beszédének az elején szóló elnökölt, kijelenti, hogy ő nem hallotta Kaastól, hogy felolvasta volna a határozati javaslatát, mert sokszor nézett jegyzeteibe.

Kaas Ivor báró: Személyes kérdésben szól. Igaz, hogy sokszor nézett a jegyzetbe. Hivatkozik a honvédelmi miniszterre, aki látta, hogy a határozati javaslatát felolvasta.

Tisza István gróf miniszterelnök: Tisztán a házszabályok precíz alkalmazását tekinti s kéri a tulajdonát, hogy az is ebből a szempontból bírálja el az esetet. Kaas képviselő ur másról beszélt s határozati javaslata is mást tartalmazott. Pusztán a házszabály alapján kéri a Házat, annál is inkább térjen napirendre az eset felett, mert Kaas Ivornak lesz még alkalma határozati javaslatát beterjeszteni.

Báró Feilitzsch Arthur: Az eset alatt ő elnökölt. Kaas Ivor téved, mert jödéig várta, hogy határozati javaslatát beterjeszse, de Kaasnak csak akkor juttott eszébe benyújtani, mikor már beszédje után üdvözölték s Várady Károly már beszélt. Azt a kifejezést, hogy öketetlenkedni akart volna, a legerősebben visszautasítja. Semmi célja sem volt, mert neki csak egy célja van, hazáját becsületesen szolgálni s az ő célját nem cseréli fel Kaas Ivor céljával.

Báró Kaas Ivor: En sem az önével, mert az a szabadkőművességet szolgálja.

Báró Feilitzsch Arthur: Az elnök működésének célja a Ház méltóságát megőrizni s a tanácskozást erélyesen vezetni. (Zaj a baloldalon.)

Zboray Miklós: És igazságosan.

Báró Feilitzsch Arthur: Igenis igazságosan. Beszédjét azzal fejezi be, hogy ő Kaassal szemben házszabályszerűen járt el. (Zajos ellenmondás a baloldalon, helyeslés a jobboldalon.)

Szederkényi Nándor: Mint szentamu kötelességnek tartja felszólalni. A tény az, hogy Kaas Ivor bejelentette, miszerint egy határozati javaslatot terjeszt be, ezt a napló szövege is bizonyítja. De bizonyítja a jegyzőkönyvet olyképp módosítani, hogy Kaas Ivor egy határozati javaslatot terjesztett elő.

Elnök: Tessék ezt az indítványt írásban beadni.

Tisza István miniszterelnök: A tényállás felderítése szempontjából újból rámutat a napló azon részére, amelyben Kaas Ivor egy határozati javaslat beterjesztését jelzi, de csak jelzi és nem adta tényleg át. Szederkényinek egy megjegyzésére felelve, büszkén vallja magát olyan fiskálisnak, aki az igazságnak megfelelően erős jogalapon állva védi az igazt. Kéri különben az ügy felett napirendre térni.

Holló Lajos: Kaasnak igaza van, mert a naplóból is kitűnik ez. Csodálja, hogy mindig csak Feilitzsch elnöklése alatt történik vihar és házszabálysértés. Nem pártatlan és mindig pártszenvédély által vezeteti magát. Nagy baj azonban az, hogy a Ház elnöki székébe közjogi tudás nélküli emberek kerülnek és a folytonos botlás ezen ismeretek híján jön létre. Feilitzsch különben tegnap más két házszabálysértéses dolgot is vitt véghez, amit szó nélkül úgy sem lehet hagyni. Pártolja Szederkényi módosítását.

Báró Feilitzsch Arthur: Reflektál Holló személyes elű támadására, hogy ő pártpolitikai szenvédélyek alatt áll. (Ugy van! a baloldalon.) nem teszi azt, amit Holló, hogy gyanúsítson, de nem bizonyít. Tiltakozik az ellen, hogy pártpolitikai szenvédélyek alatt állana, mert ő igazságosan vezet a tanácskozássokat. Van benne annyi műveltség, hogy a szenvédélyén uralkodjék. Ami az ő közjogi tudását illeti, nézzen végig Holló szülő működésén, találkozik-e mála közjogi botlásokkal?

Ugron Gábor: A kérdést oda kell visszavinni, ahonnan az eredt. Az elnöknek senkisért tartozik javaslatot beadni, hanem azt a Háznak adja be s leteszi a Ház asztalára. Ne szégyelje magát az elnök ur, hogy tévedt, mert ő egy megszokott uton haladt, amely a házszabályokban nincs előírva.

Rakovszky István: A házszabályokhoz szól. Tökéletesen egyetért Ugron Gáborral. A házszabályokból bizonyítja, hogy az elnök urnak nem volt joga az indítványt visszautasítani. Mert az elnöknek csak az a joga van, hogy írásban kérheti be az indítványt, Kaas ma is beadhatja az indítványt, csak meg nem okolhatja.

Elnök: Kénytelen a házszabályoknak Rakovszky által történt téves magyarázata folytán az elnöki székéből nyilatkozni. Indítvány vagy önálló lehet, mely esetben az az indítványkönyvbe bejegyzendő, vagy pedig a vita során valamely törvényjavaslat kapcsán, amikor azonban írásban kell beadni.

Zboray Miklós: A házszabályok azon részét akarja helyesen értelmezni, amelyek az indítványok beadásáról rendelkeznek. Nincs sehol megírva, hogy mikor kell azt bemutatni. Kaas bejelentette, hogy benyújt egy javaslatot, tehát annak elhozatala végett az elnöknek kellett volna intézkednie.

Elnök: Kérdi a Házat, eredetben hitelesíti-e a jegyzőkönyvet, vagy fölveszi-e a Ház Kaas javaslatát a jegyzőkönyvbe.

A Ház többsége eredetben hitelesíti a jegyzőkönyvet.

Elnök bemutatott több irományt s mielőtt a napirendre térhetne volna, jelenti, hogy 20 képviselő zárt ülést kért. Kiüríteti a karzatot.

A zárt ülés.

Elnök: A zárt ülést megnyitja.

Szederkényi Nándor: Az elnök magatartása okozza a zárt ülést. Ugy látszik, a kormánypart nem mer megjelenni, hogy ne kelljen válaszolni azokra, amik itt felhozhatnak. Hosszasan előadta ugyanazt, amit már a nyílt ülésen több szónok előadott, a Kaas Ivor be nem adott határozati javaslata tárgyában. Ehhez hozzáteszi, hogy a tegnapi ülésen zaj volt a Kaas beszéde alatt s ekkor az elnök azt mondta, elég csend van, ami lekicsinylése a szónoknak s mikor azon eljárássra nagy zaj támadt a baloldalon, akkor lekiáltott, hogy ne tessék az elnökkel vitatkozni s még Simonyi-Semadam Sándort külön is figyelmeztette, hogy ne avatkozzék az elnöki jogkörbe. Majd Simonyi-Semadam azon kijelentésére, hogy az elnök ne erőszakoskodjék, őt rendreutasította. Ez méltatlanság.

Kaas Ivor: Eppen a buffetből jött, azért volt olyan hanzulában.

Szederkényi Nándor: Visszatér ezután ismét a Kaas esetére s arra, hogy az elnök figyelmeztette, hogy a szövegen levő javaslathoz szóljon. Ilyen dolgokat nem lehet meghonosítani s ezt nem is tapasztaljuk más elnököktől. A jegyzőkönyvvel már erről beszélték, de ezt bővebben kell megtárgyalni, azért kérték a zárt ülést, hogy a Ház tanácskozását Feilitzsch elnöktől megmentsék.

Holló Lajos: Az elnök tegnapi tényei utolsó cseppet képeztek abban a pohárban, mely már csordulig volt. Megengedi, hogy az elnök semmi antipatiát nem visz az elnöki székbe, de kellő tapintatot sem. Ő a pártpolitikai személyeket szolgálja s ezt nem szabad az elnöki székbe bevinni. Viselkedése mindig kicsinylő, lenéző, amit arról a székről sem egyesekkel, sem párttal szemben gyakorolni nem szabad. (Egy hang: Ugy jár majd, mint Etemis. Elnök: Közbeszólót rendre utasítja.) Felsorolja ugyanazon sérelmeket, a miket Szederkényi már előadott. Ezeket szó nélkül hagyni nem lehet s amiért az elnöknek az obstrukció nem tetszik, azért nem lehet a házszabályokat megsértenie. A kormányelnök székfoglalásakor ki lett mondva ostentatíve, hogy a házszabályok Apponyi Albert szellemében fognak kezeltetni, de ez az ígéret nem tartott meg. Rátérve a Kaas Ivor határozati javaslatára, hivatkozik Apponyi Albertre, ki szünet közben az igazságügyminiszterrel foltonos beszélgetés közben kijelentette, hogy a határozati javaslat elfogadandó volna. Előírva sehol sincs, hogy az indítványt fel kell olvasni, csak hogy írásban kell beadni s elegendő tette ennek akkor, mikor a határozati javaslat beterjesztését beszédében bejelentette. Kijelenti ő is, hogy ha ismétlődnek ezen esete, mindig a reperálást fogja kívánni.

Perczel Dezső elnök: Az elnökökre azt az impressziót tette Kaas eljárása, hogy határozati javaslatát nem adta be. Célja nincs az egész vitának, mert a határozati javaslat beadható akár a részleteknél, akár más által s így célzatosság az elnök eljárásában nem kereshető.

Fernbach István: Láttam, hogy a határozati javaslatot Kaas Ivor iratai mellé letette.

Simonyi-Semadam Sándor: A naplóból hiányzik az elnöki rendreutasítás egy előzménye. Ő azt mondta: «Az még sem járja, hogy az elnök akként mérlegeli a dolgot, hogy egyik szónoknak elég ez a csend is», ez hiányzik a naplóból, erre következett a további szóvalás. Ő nem panaszkolva fel ezt a sérelmet, de a Kaas Ivor határozati javaslatának el nem fogadásához akar hozzászólni. Az elnök kötelessége lett volna felhívni a szónokot, hogy adja be írásban az indítványt s így az elnökség követett el mulasztást. Sokszor volt rá eset, hogy más szónok beszéde alatt foglalták írásba az indítványt éppen az elnök felhívására. Oly elnökkel állunk szemben, aki nem mérí egyenlően a házszabályokat. Az elnök rendes szisztemája a kákán eszmő keresés. Ha objektív jártak volna el, öt perc alatt el lehetett volna intézni a dolgot, de ha így élére állítják még az ily kis kérdéseket is, akkor a béke lehetetlen. Mondjon le az elnök, mert ily viszonyok között nem való oly elnök, aki keresi azon módokat, amelyekkel az ellenzéknek kellenemotlenkedhet.

Apponyi Albert gróf: A kérdés gyakorlati jelentőséggel nem bír s a kérdés csak azon szempontból bírálható el, hogy a házszabályok megtartatnak-e. Nézetem szerint nem, de ez már nem reperálható, mert a Ház már határozott. Ő tendenciát egyik elnöknel sem keres, sőt kijelenti, hogy a másodszor elnökölő elnök nem is tudhatta, hogy Kaas Ivor határozati javaslatot jelentett be s így helyesen, jóhiszeműen járt el, de azután be kellett volna látni, hogy tévedés van s az ügy öt perc alatt elintézhető lett volna. Az indítvány másban adandó be, de hogy a beadás miképp történjék, erre nézve a házszabály intézkedést nem tartalmaz, ezt a hiányt az elnökség

nem pótolhatja s mindezt beadványnak kell tekinteni, ami ennek a szó fogalmának megfelelő s erre tökéletesen elegendő, ha a szónok a bejelentést megteszi s így az incidens egyszerűen el lett volna intézhető az akaratlan vételem beismerésével.

Rakovszky István: Abban is a Ház fitymálását látja, hogy az elnök nincs jelen, mikor az ő ügyét tárgyalják. Az elnök oly rekordot ért el az ügytelenségben, hogy el kell távoznia az elnöki székéből. Nem tűrik tovább, hogy vagy rosszhiszemű, vagy ügyetlen elnök vezesse a tanácskozást. Valahányszor Feilitzsch elnökölni fog, ők zárt ülést fognak kérni s így tessék lehetetlenné az elnöklését, ha modorán nem változtatna. Tegnap is vakmerő merénylőinek egyikét kísérlette meg. Ha jóhiszeműen járt is el, addig, míg nem tudta, hogy Kaas bejelentette a javaslatát, de a durva erőszak meg van örököve a naplóban, mert Kaas kijelentette, hogy felolvasta a javaslatot s ennek dacára nem lesz az elfogadva. Mi ugy tegyük, mint egy zsemlemész társaságban, mi mindig arra vigyázzunk, hogy mikor eszünk el fölünk egy fogót? Felhívja az elnököt, ne kapaszkodjék és ne gaszkodjék állásához, mert csak neveségessé lesz.

Ugron Gábor: Az egész baj az, hogy Feilitzsch nem való elnöknek, a képviselőkkel úgy kell bánni, mint zsentlemanokkal, mert a képviselők mind zsentlemanok. Feilitzsch azt hiszi, hogy ő katonatiszt s patogó beszéddel fogja a Házat kormányozni. Ezután izetlen személynkedésbe bocsátkozott s Feilitzsch Arthurt támadta.

Kovács Pál: Közbeszólását igazítja helyre.

Elnök: Több szónok nem jelentkezvén, a zárt ülést berekeszti.

Nyílt ülés.

Elnök a nyílt ülést megnyitja. Következik a napirend

az unjencmegajánlás

Udvargy Ferenc: Nagyon kár volt a kormányt okot adni arra, hogy zárt ülést tartanak s agyonütsék az időt, amely alatt már két szónok is elmondhatta volna a beszédét. Felfogása szerint, ha a kormány azt kívánja, hogy a nemzet pénz- s véráldozatot hozzon a hadsereg részére, ugy azt hiszi, ezt némi rekompenzációval kellene viszonzni. Kíváncsnak tartja, hogy a katonai szükségleteket Magyarországon és magyar anvagokból szerezzék be. Joga van ahhoz a nemzetnek, hogy a saját területén levő ávárakban rendelje meg a katonaság szükségletét. Pitreich hadügyminiszter beszédével foglalkozik és azt élesen elítéli. A kormány ellen bizalmatlansággal viseltetik s már ezért sem fogadják el a javaslatot, hanem ellenindítványt nyújtok be. (Helyeslés a néppárton.)

Elnök: Megállapítja a holnapi ülés napirendjét. Az ülés 3 órakor végződik.

TÁVIRATOK.

Az új olasz nagykövet.

Róma, jan. 19. A király csütörtökön írta alá Avarna hercegnek bécsi nagykövetté való ki nevezését.

A török reformok.

Róma, január 19. A Tribuna jelenti konstantinápolyi távirat alapján, hogy a porta jegevéket intézett Ausztria-Magyarországhoz és Oroszországhoz, amelyben tudatja, hogy a reformok megvalósítása leküzdhetetlen akadályokba ütközik.

Itteni diplomáciai körökben a reformterveket illetőleg nagyon pesszimiztikus a hangulat.

Magyarság t. olvasóihoz!

A MAGYARSÁG tisztelt olvasóinak tudomására hozzuk, hogy a MAGYARSÁG éjjeli eseményeket is tartalmazó reggeli kiadása Budapesten az utcai lapárusítóknál kapható.

Ezt a kiadást csakis utcai lapárusítók útján bocsátjuk igen t. olvasóközönségünk rendelkezésére.

A MAGYARSÁG reggeli kiadása 8 sőt néha 12 oldal terjedelemben fog megjelenni és egyes száma 2 fillér lesz.

Tisztelt előfizetőinknek mindig úgy mint eddig, az esti kiadást kézbesítjük és budapesti előfizetőink este, vidékiek pedig korán reggel kapják kézhez a MAGYARSÁG-ot.

Tőzsdékben csakis a MAGYARSÁG helyi esti kiadása lesz kapható.

Aki a Magyarságra helyben egy hónapra 1 koronával, vidékről pedig 1.20 koronával előfizet, a lapot az eddigi, 8-12, sőt 16 oldal terjedelemben kapja és azonkívül vasárnaponként a MAGYARSÁG rendes heti szépirodalmi mellékletét, a MAGYAR CSALÁDOT, előfizetőink ezen kedves vendégét és minden előfizetőnk az év végén kap, a magyar könyvpiacra nagy föl-tünést keltő irodalmi ALBUMOT, mely gazdag társadalmi és szépirodalmi tartalmánál fogva páratlanul álló kincs-tára az ez évi szellemi termékeknek.

Oly kedvezményeket egy lap sem nyújt előfizetőinek, mint a MAGYARSÁG.

A MAGYARSÁG minden előfizetőjének jogában áll havonta 10-szer egy 10 szóból álló apróhirdetést teljesen díjmentesen közzétenni.

Az URAMBÁTYÁM című egyedüli magyar társadalmi elclapot a MAGYARSÁG előfizetői 16 korona helyett 12 kor. kedvezményes évi előfizetési árban kapják.

A BUDAPESTI BAZÁR című magas irodalmi színvonalu, kitűnő magyar divatlapot pedig 1.30 korona negyedévi kedvezményes előfizetési árért kapják a MAGYARSÁG előfizetői 1.50 korona helyett.

Tisztelettel
a MAGYARSÁG
szerkesztősége és kiadóhivatala.

NAPIHIREK.

Budapest, január 19.

— (Kolossváry Dezső dandárparancsnok.) Kolossváry Dezső volt honvédelmi minisztert lovasdandárparancsnokká áthelyezték *Rzeszovba*, Galiciába. A lovasdandárparancsnok új állomáshelyére már el is utazott.

— (Baksay püspök üdvözlése.) Berzeviczy Albert dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter Baksay Sándort, mint a dunamelléki református egyházkerület új püspökét megleghangu táviratban üdvözölte.

— (Munkás-küldöttség a miniszterelnöknél.) Justh Gyula orsz. képviselő vezetése mellett ma egy munkás-küldöttség tisztelgett Tisza István gróf miniszterelnöknél a képviselőházban. A magyarországi újjászervezett szociáldemokrata párt tagjai arra kérték a miniszterelnököt, hogy a holnapra a választási jog reformja tárgyában egybehívott ankétre pártjuk képviselőjét is hívja meg. A miniszterelnök kijelentette, hogy ismerve ennek a pártnak nagy elterjedtségét, a párt titkárját, Mezőfi Vilmost az ankétre meghívja, mert minden véleményt meg akar hallgatni.

— (Öngyilkos uriaszony.) Szegedről jelentik: Bruckner Ede szegedi vaskereskedő felesége, 24 éves fiatal asszony, 3 gyermek anyja, ma revolverrel halántékán lötte magát és szörnyet halt.

— (A 67. gyalogezred ünnepe.) Enerjésről táviratozzák: Lelkes ünnepet ölt ma a 67. gyalogezred nagynevű tulajdonosának, Uray Pál báró halálának századik évfordulója alkalmából. A plébánia-templomban délelőtt 9 órakor gyászmise volt a hős lelkiüdvéért, mely után báró Mertens hadtestparancsnok díszszemlét tartott az ezred fölött. A tiszti kaszinó gyönyörűen feldíszített termeiben lakoma volt. Uray tábornok összes képeit és mellszobrát megkoszorúzták és gyászfátyollal vonták be. Mikulicz ezredparancsnok lélekemelő beszédben méltatta Uray hadvezéri jelentőségét s végül felolvasta Zichy Jánosnak alapító levelét, amely szerint dédapja halálának századik évfordulója alkalmából 20.000 koronás alapítványt tesz az ezrednek. Az ezredparancsnok a mai nap emlékére az összes fegyelmi büntetéseket elengedte és délután a legénységet megvendégelték.

— (Hazaáruló képviselő.) Nyitrai táviratozzák nekünk: Holnap lesz a nyitrai törvényeszkénél Veszelyovszky Ferenc szenici képviselő ellen a főtárgyalás. A vádirat szerint az általános képviselőválasztásnál Veszelyovszky nagy tót gyűlést elűt így szölt: «Ő Felsője a császár elrendelte a tiszta választásokat. A tót nép Magyarországon el van nyomva, joga csak az, hogy adót fizethet. A jó törvényeket nem hajtiák végre, csak azokat, amelyek titeket lenyúznak. Magyar adókönyvecskékekkel fizetünk, nem tudjuk minek. Követeljük a középiskolákban a tót nyelvet kötelezőnek és hogy érettségét is tegyenek belőle, a köztisztviselők is vizsgálzzanak belőle, úgy mint Ausztriában. Ha rámm szavaztok, minden hivatalos irat tót lesz. A szabadelvű képviselők mindenféle magas állásba jutnak, nagy fizetést huznak és az országot kizsákmányolják». Veszelyovszky egy későbbi beszédben hasonló kijelentéseket tett. A holnap kezdődő végtárgyalásra 22 tanu van beidézve és előreláthatólag szombatig tart. Veszelyovszky védője, Fajnor István szenici ügyvéd, ugyanaz, aki a Markovics-perben is védett.

— (A Dreyfuss-per.) Párisból jelentik: Baldoin főügyész ma juttatja indítványát a semmitőszék büntetőtanácsához Dreyfuss perújítási kérvényét illetően.

— (Korodi berlini tanár.) Korodi Lajos országgyűlési képviselő, kit államellenes igazság miatt jogérvényes ítélettel egyévi államfogházra ítélték, mint megirtuk, egész családjával Berlinbe költözött. Berlinből jelentik most, hogy Korodi, ki mandátumáról mindeddig még nem mondott le, ott már állást is kapott, amennyiben segédtanárnak nevezték ki egy

ottani gimnáziumnál. Korodi klasszikus nyelvet ad elő.

— (Orosz elitelt Magyarországon.) Hosszu hányódás-vetődés után Magyarországon keresett menedéket egy orosz forradalmár, Spiridon Nikolajevics Sándor, aki a keleti egyetem hallgatója volt, forradalmi füzelmek miatt halálra ítélték és az ítélet végrehajtásáig bebörtönözték. Az elitelt asszonynak öltözve megszökött a börtönből és Romániába került, ahol orosz titkos ügynökök kinyomozták és letartóztatását kieszközltek. Az orosz kormány erre az elitelt kiszolgáltatását kérte, de Románia ezt megtagadta és a magyar határra letette Spiridon Sándort, aki most Magyarországon van, ahol nem esik semmi bántódása.

— (Torontálmegeye magyarosodása.) Nagy-Becskerekéről jelentik. A torontálmegeyei német községek magyarosodása, amilyen lassan, oly biztosan halad előre. A pangermán agitáció, amióta egy pár százjéssel alaposan végeztek, teljesen megszűnt és a német községek nap-nap után bizonyítják az országhoz való törhetetlen hűségüket és a magyar nyelv iránti ragaszkodásukat. Tegnap Billéden — tisztán németajku torontálmegeyei község — a lakosság előkelőbb vezetői elhatározták, hogy egy magyar dalárdát alapítsanak s a határozat meghozatala után azonnal jelentkezett hetven tag a belépésre. A dalárda élén Uitz Péter, katolikus plebános áll, akitől az eszme eredt és akinek hazafias buzgóságának köszönhető a magyar dalárda létesítése.

— (Vasuti baleset.) Bécsből táviratozzák: A Szinj-Spalato-vonalon lévő Rovnice mellett vasuti baleset történt, amelyet orkányszerű hóvihár idézett elő. A mozdony és az utána következő négy kocsi kisiklott és husz méternyire lezuhant a töltesen. Egy utas szörnyethalt, 12-en megsebesültek. A Spalato-Szinj között lévő vonalon beszüntették a forgalmat.

— (Gyilkosság egy táncmulatságon.) Szegzürdől írják: Az itteni katolikus legényegylet e hó 17-én műkedvelői előadást és táncmulatságot rendezett. Tánc közben Koch József esztergályos-segéd úgy szíven szurta Vidács József rendezőt, hogy az rögtön a táncteremben meghalt. A vérengző Koch azután halálos sebet ejtett Csonka Sándor és Allig-ander Károly mesterlegényekre és a vendéglősnék az orrát keresztüliszurta.

— (Sosz.) Kis-Tapolcsányból jelentik, hogy Perl Emil kereskedő boltiában tegnapelőtt megjelent Sebök Ernő odaváló lakos és valami árut kért. Amikor Perl hátat fordított neki, hogy a kívánt árut levegve, Sebök hirtelen kést rántott elő és a kereskedő hátába szurta. A dühöngő ember azután behatolt Perl lakásába s ott Perl apósát és anyósát, továbbá a cselédet is veszedelmesen megsebesítette. Sebököt letartóztatták. Kihallgatásakor azt vallotta, hogy hoszubból ki akarja irítani Perl egész családját. A sebesülteket kórházba szállították; Perl Emil alig épül föl sebeiből.

— (Meghíusult betörés.) Özv. Glaser Károlyné, született Metz Mária ékszer-füzetlajdonos a következő feljelentést tette a rendőrségen: Az 1161-ut 52. szám alatt van az ékszer-üzlete, amelylyel szomszédos a Hahn Bernát vendéglő helyisége. Az ékszerészné a bolttal egybenülő lakásban aludt e hó 16-ára virradó éjszaka, amikor úgy éjfél után gyanus zajra ébredt. Revolverrel a kezében a boltba sietett és látta, hogy a vendéglő felőli választófal át van törve és kezek nyulnak át a boltba, isyelvekven jobban kibontani a falakat. A bator asszony nem vesztette el a lélekjelenlétét, hanem a revolverével a nyílason átlépett. Azután hallotta, hogy többen menekülnek a szomszédos helyiségből. Rendőr érkezett a helyszínre, felnyitották a szomszédos kocsma helyiséget, ahol egy éleare fent nagy kést, egy vésőt és egy álkulcsot találtak. A kocsmának az utcára nyíló ajtaja fel volt törve. A mérnyőlök hárman lehettek, akiket nyomoz a rendőrség.

— (Lakásfosztások.) A rendőrségen ma is egész csomó lakásfosztásról tettek feljelentést. Ezek között a legnagyobb az a betörés, amelyet Rosenberger Zsigmond utazó Vas-utca 17. számú lakásában követtek el. Amíg a házbeliiek távol voltak hazulról, tolvajkulcsos felnyitották a lakás ajtaját és az egész lakást valósággal kifosztották. Négyezer koronát érő ékszert, ruhaneműt, ezüst evőeszközt és egyéb drágaságot loptak el. Az ellopott teherneműben G. B. monogram van. — Tolvajkulcsos lakásfosztogatók jártak Bauer Vilmos hentessegéd Sorok

sári-ut 33. számú lakásában, ahonnan háromszáz koronát érő holmit, Gombos Hugó órák Gyár-utca 34. számú lakásában, ahonnan kilencven koronát érő ékszer, Hirschen Géza magánzó Rökk Szilárd-utca 11. számú lakásában, ahonnan ötszáz korona készpénzt és százötz koronát érő aranyeműt, Schlesinger Jakab kereskedő Király-u. 6. sz. lakásában, ahonnan 1200 koronát érő ezüstneműt loptak. Hurokra került Erdős Károly budapesti születésű 19 éves rovtomultu napszámos, aki kerékpárokat lopkodott, Molnár János tizenhat éves napszámos, aki az üzlet elé kirakott árukat lopta el, Tóth Lajos érsekújvári születésű huszonnolc éves rovtomultu cipészsegéd, aki a gazdáját lopta meg. A letartóztatottak között a legveszedelmesebb Führer Antal budapesti születésű rovtomultu napszámos, aki lakásokat és üzleteket tört fel.

— (Női gyászruhák.) Gyász esetek alkalmával ajánljuk Horváth és Halász női gyászruha-készítő vállalatát Budapest, IV., Váci-utca 26, Zsibárus-utca sarok, hol gyászruhák 4 óra alatt készülnek. Vidéki megrendelésnél sürgönyileg beküldendő a mellbőség és aljhossza.

— Az első kívánság, amelyért a jó Istenhez könyörögnünk, hogy tartsa meg egészségünket és csakis a 86.967. sz. St. R. dupla elektromágnetikus kereszt megfelelő használata által nyerhető el. Sok ezer ember teljes egészségét az állította helyre. Feltalálója Müller Albert ur. Budapest, V., Kálmán-utca 18. sz. naponta kap köszönő nyilatkozatokat, melyek közül egyet szívesen, hű másolatban nyilvánosságra hozunk. «Tisztelet Müller ur! Nem hiába olvastam az újságban a hála- és köszönő nyilatkozatokat az Ön 86.967. St. R. dupla elektromágnetikus keresztjéről, de ez csakugyan a tiszta igazság. Az a kereszt nagyon segít! Csak három hét óta viselem s máris egészséges vagyok. Gyomorgörcseim, szívzsúrássaim voltak; étvágytalanságban és rheumában szenvedtem, úgy, hogy az egyik kezemmel semmit sem tudtam dolgozni és az egyik lábamban erős zsúrássom volt; de most az Ön által feltalált kereszt segítségével a jó Istennek és önnek köszönhetem, hogy megint egészséges vagyok. Ezen szerkezetet mindenkinek ajánlhatom. Isten áldja meg Önt. Tisztelettel Murányi Emil, Krompach-fürdő.»

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Magyarország és a Nagyvilág, Dessewffy Arisztid szerkesztésével érdekes s komoly tartalmu folyóirat első száma jelent meg. Az új folyóirat hivatalosan az idegenforgalom fejlesztését szolgálja. Megkedveltetni akarja velünk azt a programot, amely az idegenforgalmat mint az ország egyik gazdasági erőgyarapodásának forrását tekinti. Előfizetési ára egy évre 3 korona.

* Városi ösztöndíj — Paulay Erzsinek. A főváros már rég tett egy száz- és egy kétszázforintos alapítványt a színművészeti akadémia két tehetséges és szorgalmas növendékének jutalmazására. A két ösztöndíj sorsa fölött most újból döntenie kellett a tanácsnak s a 200 forintos ösztöndíjat a színiakadémia tanárainak egyhangu javaslatára Paulay Erzsinek, özvegy Paulay Edéné asszony leányának adományozta.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— Rosszra ítélt budapesti bíró. Egy tehetséges és nagyképzettségű járásbíró albiró állt ma vádlóként a budapesti kir. ítélőtábla fegyelmi tanácsa előtt. Vágújhelyi Latzkó Antal dr., egy előkelő lipótvárosi család tagja ez, akinek különködéséi miatt már többször meggyűlt a baja felettes hatóságával. Az albiró szokatlan hangjával, amit úgy a felebbvalóival szemben, mint a felek iránt használt, sokszor került ellentétbe nemcsak a bíróságok részére kiadott miniszteri rendeletekkel, hanem olykor még a köteles udvariasság szabályai-val. Saját pénzén tartott díjnokot, nyomtatott külön nyomtatványokat. Linguista lévén, úgy az ítéletekben, mint a tárgyalások alatt olyan kifejezésekkel élt, amelyek direkt ellentétben vannak a törvénynyel. Így a jogot jussnak, a céget firmának, az elnökséget praesidiumnak, a pert perpatvarnak, az állampénztárt országos pénztárnak mondta és írta. Egy ízben egy ügyvédnek szóló ítéletben az illető ügyvédről az írta, hogy vastag tudatlanságáról tett tanúságot. Ilyféle ügyei miatt már három ízben részelt elnöki megintésben. Efajta dolgai miatt került

ellentétbe mostani felebbvalójával, dr. Kiss Károly táblabíróval, a IV. kerületi járásbíró vezetőjével is, aki nyilatkozattételre hivta fel az albirót. Dr. Latzkó mentegetés helyett szokott hangján rövidesen így válaszolt:

— Kérdése felesleges szószaporítás és értelmetlen akadékoskodás, erre nincs szavam, de ha volna is, elhallgatnám!

Ezért, valamint azért is, mivel néhány kiutalóvég-zést szabálytalanul szerkesztett meg, került a fegyelmi tanács elé, amelyen dr. Istvánffy Lajos bíró adta elő az albiró fegyelmi ügyét. Dr. Latzkó albiró hosszabb beszédben védekezett az ellene emelt vád ellen. Beszédében minduntalan hivatkozott a bírói függetlenségre és többször ismételte, hogy ő prezidialis intelmek dacára továbbra is úgy fog eljárni mint eddig, mert az ő önérzete ezt így parancsolja. Dr. Balogh György főügyész-helyettes, a vád képviselője, bár a bírói függetlenséget maga is minden erejével megvédi, nem mondhatja ezt annak, hanem inkább az egyéni önérzet tultengésének s a bírói kötelességek megszegésének, amiért kéri az albirót harmadfoku fegyelmi büntetéssel, feddással sújtani. A kir. ítélőtábla erre a vádlott albirót csak rosszra ítélté, enyhítő körülménynek véve a vádlott ügybuzgalmát és szorgalmát. Az albiró az ítélet ellen felebbezett.

— Rablás vagy lopás? Pészak, Nagyikinda melletti torontálmegyei faluban számos eladó földje van Mayer Antal nagyikindai földbirtokosnak, aki azokat kis darabokra parcellázva, eladogatja. Ilyen kis parcellát vett tavaly októberben Popcszku Vikentyu pészaki földműves, mindössze 60 forintért, amelyre Mayernek 20 forint előleget is adott s oly módon állapotott meg az eladóval, hogy havonként 10 forintot fizet. — Mayer Antal az első részletért november elsején jelent meg a faluban s mikor Popcszkuhoz beállított, az a szóba lépő Mayert derékon kapta s utána jövő feleségét biztatta, hogy szedje el Mayer pénzét. Ily módon a Popcszku pár 280 koronás készpénztől fosztotta meg Mayert, aki rablás miatt tett feljelentést a bíróságnál. A nagyikindai esküdtbíróóság a rablás iránt feladott kérdésre igennel felelvén, a törvényszék Popcszku 5 évi fegyházra, feleségét pedig egy évi börtönrre ítélte. Az elítéltek védői semmiségi panaszszal járultak a Kuria elé, mely ma délelőtt tárgyalta a semmiségi panaszt és elutasította a védők kérelmét, mert a rablás minden kriteriuma (életveszélyes fenyegetés, cselekvésre képtelenség) fentorog. Ellenben a felhozott enyhítő körülményeket számbavette s Popcszku büntetését 2 évre szállította le.

— A Párisi Áruház egésének utójátéka. A Párisi Áruház tüzkatasztrofája alkalmával, midőn az üzlet lángokba borult, Halle Henrik kereskedősegéd a lángok elől meg akarta menekülni az egyik Wertheim-székény tresorjában levő drót pénztartót. A katasztrofa után Neuhaus Zoltán üzletvezető azt a jelentést tette a Goldberger testvéreknek, a leégett áruház tulajdonosainak, hogy Halle a pénzeszekrényből 2000 forintot ellopt. A megindított bűnvizsgálat azonban ezt a lopási gyanút alaptalannak találta, mire Halle tett feljelentést Neuhaus Zoltán ellen hatóság előtti rágalmozás vétsége miatt. A járásbíróóság előtt megtartott tárgyaláson Neuhaus azt adta elő, hogy ő abból a körülményből, hogy Halle kezeiben látta a menekülés pillanatában a drót pénztartót, mintegy következtetésképpen állította, hogy ő nyitotta fel a Wertheim-székényt s hogy ő vette ki abból a 2000 forintot. A bíróság tekintettel arra a nagy ijedelemre, amely akkor mindenkit elfogott, vádlottat felmentette, mert nyilatkozatában nem látott rossz-hiszeműséget. Ezt a felmentő ítéletet ma a törvényszék felebbviteli tanácsa is helybenhagyta.

NYILTTÉR. *)

Dadogást és minden beszédhibát sikeresen gyógyít SOLT LAJOS tanfolyama. Budapest V., Báthory-utca 20. szám. Fölvétel 12—1-ig.

* E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

KÖZGAZDASÁG.

Magyar erdészettanár Japánnak. A bécsi japán követség a japán császári kormány megbízásából megkereste a közös külügyminiszteriumot, hogy ez a tokiói egyetem gazdasági fakultására, amelyhez az erdészeti tanszék tartozik, alkalmas tanárt közvetítsen. A külügyminiszterium átirt a földmívelési kormányhoz, egyuttal a szerződés részleteit feltüntető szerződési mintát is mellékelve a tanszékre esetleg ajánlkozó szakférfiu részére. A pályázatnál nemcsak a jelenleg is erdészeti tanszéken működők vétetnek figyelembe, hanem olyanok is, akik mint okleveles erdészek vannak alkalmazva s esetleg még inkább, akik a selmebányvai erdész-akadémián, mint tanársegédek működtek. Német esetleg angol, vagy francia nyelv bírása szükséges.

Képviselők a pincemesteri tanfolyamon. A képviselőház néhány tagja a budafoki pincemesteri tanfolyam megtekintését tervezi, e hónap 19-én délutánra. A földmívelésügyi miniszter kérelmére azonban, aki a kirándulásban maga is személyesen részt óhajt venni, a kirándulást másnapra halasztották s a kirándulók e hónap 20-án délután 3 órakor indulnak a Ferenc József-híd budai oldaláról külön villamos kocsikon Budafokra.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Buza elkelt 5000 mm. változatlan áron.

Készáruüzlet.

Buza:

Tiszavidéki: 200 mm. 80 k. 8.30 korona, 300 mm. 80 k. 8.25 korona, 200 mm. 80 k. 8.10 korona, 200 mm. 79.5 k. 8.22.5 korona, 150 mm. 79.5 k. 8.17.5 korona, 100 mm. 78.5 k. 8.17.5 korona, 100 mm. 78.3 k. 8.17.5 korona, 100 mm. 79.5 k. 8.27.5 korona, 150 mm. 78.3 k. 8.15 korona, 100 mm. 78.2 k. 8.12.5 korona, 100 mm. 77.5 k. 7.97.5 korona.

Fejérmegyei: 200 mm. 78 k. 8.10 korona, 200 mm. 77 k. 8.05 korona.

Pestmegyei: 100 mm. 79 k. 8.27.5 korona, 100 mm. 79 k. 8.10 korona, 100 mm. 78.5 k. 7.75 korona.

Raktáraru: 2000 mm. 79 k. 8.12.5 korona.

Tegnap délután eladott:

Tiszavidéki: 4400 mm. 80.6 k. 8.25 korona.
Raktáraru: 1050 mm. 76 k. 7.95 korona.
Rozs: 400 mm. 6.40 korona, 300 mm. 6.37.5 korona, 200 mm. 6.35 korona, 150 mm. 6.53 korona, 800 mm. 6.30 korona.
Arpa: 100 mm. 5.77.5 korona.
Zab: 100 mm. 5.70 korona, 100 mm. 5.55 korona.

Érték-tőzsde.

Kedvezőtlen belpolitikai jelentésekre az irányzat ellanyhult s lényegesebb árhanyatlás csak azért volt elkérhető, mivel a forgalom szűk keretben mozgott. A déli zárlat mindazonáltal valamivel szilárdabb volt. Elénk fizlet fejlődött ki a sorsjegy piacon, melyen főként a kisebb sorsjegyek emelkedtek.

Az előzőszádn jegyzetek:

Osztrák hitel	678.75	676.50	676.50	---
Magyar hitel	769.50	769.50	769.50	---
Leszámitolóbank	458.—	459.—	459.—	---
Jelzálogbank részv.	515.50	515.50	---	---
Rimamurányi	482.—	482.—	482.—	---
Államvasut	670.50	670.—	670.—	---
Városi villamos	328.50	328.50	---	---
Budapesti Közut	587.—	587.—	587.—	---

A déli tőzsdén zárultak:

Osztrák hitelrészvény	677.50	---	---	---
Magyar hitelrészv.	771.—	---	---	---
Leszámitolóbank	459.—	---	---	---
Jelzálogbank részv.	5 5.50	---	---	---
Rimamurányi	483.—	---	---	---
Államvasut	671.—	---	---	---
Városi villamos	328.50	---	---	---
Budapesti Közut	586.60	---	---	---

Felelős szerkesztő: MAGYAR GYULA.

Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalat.

Elismert kiváló jóminőségű

Honi ipar! Sajátkészítményű férfiruha-áruház Honi ipar!

férfiszabó LUKÁCS GYULA férfiszabó

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 18. sz. alatt.

Dus választék fiu- és gyermekruhákban.

Nagy választék divatszövetmellényekben. Mértékszerű megrendelésekre csakis kiváló jóminőségű honi és angol szöveteket tartok raktáron. Mintákat kívánatra hármentve küldök.

102

SZINHÁZAK.

Szerda, 1904 január hó 20 án.

M. kir. Operaház.

Délután mérsékelt helyekkel:

Janesi és Juliska

Mese 8 képen, zenéjét szerette Humperdink.

Utána:

A babatündér.

Látványos ballet 1 felvonásban. Zenéjét szerette Bayer J.

Kezdete 5 órakor.

Nemzeti színház.

Egyenlőség.

Fantasia 4 felv. Irtá: Barrie J. M. Kezdete 7 órakor.

Népszínház.

Az ezüst papucs.

Fantasztikus nagy operette egy előjáték és 2 felvonásban.

Irtá: Owen Hall. Fordította és magyar színpadra alkalmazta

Heltai Jenő. Kezdete 7 órakor.

Vígyszínház.

Lulu.

Színjáték 3 felvonásban. Irtá: Bertolazzi Carlo. Kezdete

7 órakor.

Király színház.

Előszó.

A fecskék.

Operett 3 felvonásban. Szövegét egy francia vígjátékból

irtá: Pásztor Árpád. Kezdete fél 8 órakor.

Uránia.

A modern asszony.

150 színeseen vezetett képpel és 15 mozgóképpel. Irtá:

Ráth István. Kezdete fél 8 órakor.

Schoffola Ernő

A ruggyantagytárás meghonosítója Budapest, VI., Andrássy-ut 2

Legjobb minőségű gummitömlők kerti fecskendezésre árjegységek ingyen.

FOLIES CAPRICE

VI., Révay-utca 18. szám.

Igazgatóság: Leitner és Keleti.

Ma nagy újdonságtól estély!

I órakor! II órakor!

A szerelem áldozatai.

Életrajzi írtá: Caprice, rendező: Rott Sándor.

Ezt megelőzi! Fél 10 órakor!

Hivatásos szerelem.

Bobózat, írtá Szatir, rendező: Steinhardt G.

A remek téllkertben nagy elite-álarcos-bál.

A zenét a cs. kir. Mária Terézia királynő nevével viselő 32-ik

nyalozószeread és Muzoy Lajos és fia zenekara szolgáltatja.

Sétahangverseny kezdete 11 órakor. Tánc kezdete

12 órakor. — Belépti díj 2 korona.

GOBESAGOK Kacagató székelyhistoriák II. KIADÁS

Postaköltséggel együtt 1 K. 40 F. ért. küldi: PÉTERFY TAMÁS BUDAPEST, II. ker. 22. sz.

SEY DEZSŐ-NÉ cimbalom tanintézte

Kerepesi-ut 34. sz., II. e. 25.

Beiratkozás az évi bármely szakában.

Alapos oktatás cimbalomjátékban.

Értekezés: Kedd, csütörtök és szombat d. e. 10-12.

RAUCH EDE

„HELIOS“ fényképészeti műterme

fényképek életnagyságban

Budapest, Nagymező-utca bejárat Király-utca 52. sz. a.

1 darab életnagyságú Bromidplatin fénykép passzpartoni kerettel 3.-kor.

6 minyon lenykep 1.-kor.

6 felv. 2.-kor.

6 kabinet 4.-kor.

6 makart 2.-kor.

mind a legfinomabb anyagot kivételben. Vasár- és ünnepnap egész nap nyitva. Felvétel az időben is eszközültek este 8 óráig villanyfogy mellett. Megrendelések minden fénykép után is eszközültek.

Ügyelőkök mindenütt keresetnek.

SCHMIDT M.

szilgyár ó, nyerges és bőröndös

Bpest, VIII., Kerepesi-ut 25.

Kocsizó- és lovagló-szerszámok.

97 Mindennemű utazóbőröndök.

Megrendelések és javítások pontosan és jutányosan eszközültek.

magyar nemzet története.

Elbeszéli Bodnár Gáspár.

Két kötet.

Szép felvázsonkötésben, színes borítékban 1 kor. 20 fill.

Megrendelést a Szent István-Társulat könyvkiadóhivatalához (Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 23.)

Brázay-féle sósborszesz.

Használati utasítás minden üveghez mellékelve van. Nagy üveg 2 korona. Kis üveg 1 korona. Kapható mindenütt.

Hirdetéseink alapján történt rendeléseknél sziveskedjék lapunkra hivatkozni.

Családi Regénytár

Egy kötet ára 1 korona.

Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában Budapest, Szentkirályi-utca 28.sz.

Kedvezmény t. olvasóközönségünknek!

Budapesti Bazár

dus tartalmu, magas színvonalu és a legolcsóbb magyar modern divatlap.

Előfizetési ára postai küldéssel vagy házhoz szállítva negyedévenként

Egy korona 50 fillér,

a kik azonban kiadóhivatalunknál, VIII., Szentkirályi-utca 28. rendelik meg, azoknak jóval mérsékelt ár mellett, kedvezményképen

1 korona 30 fillérért

szállítatjuk.

A „Budapesti Bazár” bármely hónap elsejétől megrendelhető.

A Budapesti Bazár minden számában kitünő szépirodalmi rész, 40-50 ábrát tartalmazó divatrész, természetes nagyságú rajz- és kézimunkákat tartalmazó szabásív, díszes boríték van. A szabásminták magyarazata világos és könnyen megérthető.

A Budapesti Bazár a társadalom minden osztályának igényeit kielégíti. A divatot kereső urinőknek és a munkás szabónőnek egyaránt szüksége van ez

olcsó magyar divatlapra.

A Budapesti Bazár megjelenik havonként kétszer, minden hónap elején és közepén.

A „HARISNYAKIRÁLY”

budapesti üzlete kizárólag Teréz-körut 2. szám a. Elismert legjobb harisnyak. Feltétlen szabott és olcsó árak. Feltétlen szabott és olcsó árak

Minden szó 3 fill.

Vastagabb betűből 5 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK

A legkisebb hirdetés

ára: 30 fillér.

A Magyarországon minden előfizetőjének egy 10 szóból álló apróhirdetést havonként 10-szer ingyen közlünk.

Az apróhirdetésekre beérkezett kéredezőkódésekre ingyen felvilágosítást adunk, ha a tudakozó a szükséges válaszshelyet beküldi. Ha valaki körülményesebb értesítést kíván, a szükséges válaszshelyre felül még 40 fillér küldendő.

Hirdetéseket

felvesz a

„Magyarság”

Kiadóhivatala

Szentkirályi-u. 28.

Egy valódi

nagy skonks boá olcsón eladó. Domonkos Lajos, Teréz-körút 32. folsz. 2.

Gépészkovács

Állást keres Temesmegyében. Hol: megmondja a kiadó hivatal. (209)

Törlesztéses készpénz-kölcsönt

földbirtokokra, valamint budapesti bérházak, háztartások, telkek stb. törlesztéses készpénz-kölcsönt. Ha a környékbeli ingatlanok II. és III. ik tételére 4-7%-os kamattal, személyi hitelt kezessé és kezessé nélkül minden hitelképes egyénnek havi vagy negyedévi törlesztésre gyorsan és pontosan eszközöl a Központi Hitelforgalmi Intézet VII., Akácia-utca 10. Levélbeli felvilágosításra válaszshelyre küldendő.

Egy villa

szabad kézből eladó Rákosszent-Mihály, Lajos-u. 396.

Orvos

(keresztény) keresetkötő kózzel Pozsonyhoz. Bővebb: Gyógyszertár, Pozsony-Püspöki.

Fotografáló Satinid

gépét, 18x42-es, vagy feljebb szeretnék venni. Izeli Ferenc, Török-Bálint. (732)

Pénzkölcsönt!

Kis- és nagybirtokosoknak, kiknek birtokait nagy kamatu adósság terbeli és ezt olcsó kamatos pénzzel akarja kifizetni, avagy ha új kölcsönt akar felvenni, oly pénzt, melyre csak 4% kamattal fizetendő s mely kamattal a tőke is törlesztve lesz s adós bármikor felmondhat, a pénztintézet azonban nem mondhat fel, teljes bizalommal forduljon **Grünfeld S.-hez** Budapest, Király-u. 23. sz.

1 forint

heli részletre elegáns férfiruhák mérték szerint olcsó áron kaphatók. Weisz Jakab József-körút 31/a.

Használt férfiruhákat

fehérnemű stb. veszek legmagasabb árban. Singer, Lujza-utca 15. 902

Függönyök

felrakását, diványokat, fotelekat, matracokat, ablakárnyékokat olcsón elkészíték háznál. Unsarvsky Nándor, Práter-utca 66.

Domonkos Lajos

uri és női cipész mester

Budapest, Teréz-körút 32. Ajánlja dusan berendezett raktárát saját készítményű uri-, női- és gyermek-cipőkhöz a legolcsóbb árban. — Mértékszerű megrendelések jutányos árban és pontosan eszközöltenek.

Jelző: pártoljak a hazai ipart!

Orlik András

cipész-mester

Budapest, VII., Csömöri-ut 22.

Ajánlja dusan felszerelt saját műhelyében készült uri-, női- és gyermekcipő raktárát. Férfi-cipők 3, 3-50, 4, 4-50 és 5 frt. Női cipők 3, 3-50, 4, 4-50 és 5 frt. Gyermekek-cipők 1 frt 20 kr.-tól feljebb. Mértékszerű megrendelések a legújabb divat szerint a legolcsóbb árban számíttatnak. Javítások gyorsan s fontosnak eszközöltenek.

Gyermek és női ruha

készítését olcsón elvállalom Logódy-u. 104. ajtó 5. Buda.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

SZELLO R.

saját készítményű uri-, női- és gyermek cipő-raktára Budapest, Csömöri-ut 12. sz. (Keleti pályaudvarral szemben.) Mértékszerű megrendelések pontosan készíttetnek. Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltenek. Javítások elfogadhatók.

DRESZMANN KAROLY

BUDAPEST

borotva homorú-készírtű villanyborotva. — Különleges-szerű üzlet horhály- és fodrászati-cikkekben. — Nagy raktár angol és svéd borotvákban. — Iroda és forgalmi helyiség: VII., Rottenbiller-utca 6/a. (Munkás-u. sarok).

Butort

és kárpitos munkákat részletfizetésre is ad Löwy Lipót, VI., Lázár-utca 18.

Ingyenesen

közvetítek mindent a világon! válaszshelyre kérek. «Telegráf» Marosludason.

Alapos oktatást

a francia-, angol-, olasz-magyar- és német-nyelven (nyelvtan, társalgás, levelezés, stb.) ad egy urnó, ki az illető országokban tartózkodott, Kifűző referenciák. VII., Erzsébet-körút 58. sz., II. emelet 13. ajtó.

Dijtalanul

meglátogatok kezesség-nélküli kölcsönüggekben önálló, hitelképes egyéneket diskrét gyorsabb lebonyolítás céljából. Ajánlatok — állás, foglalkozás megjelölésével — Alvinczy Sz. Képiró-utca 11. küldendő. Válaszshelyre.

Bloch S.

okl. tan- és gyakorló-könyvelő. Erzsébet-körút 58. ki-képez felőtteket a magas m. kir. miniszterium engedélye alapján az egyszerű és kettős könyvvitelben, kereskedelmi levelezés, szép és helyesírásban, valamint a magyar és német nyelvben. Hölgyeknek külön oktatás. Vidékiek levélbelileg sajtáthatják el a könyvvitelt.

LEGESZ EBB.....LEGJOBB.....LEGOLOCSÓBB.

PAP LAN PAP LAN PAP LAN

ÖSSZEHAJTHATÓ VASÁGY 3KIVEHETŐ MATRACGAL 10FT. IACÉLSODRONY 10FT. ÁGYBETÉT 5FT.

GICHNER JÁNOS

peplan, matrác és kárpitosáru gyáros, szőnye, függöny, vasbutor stb. nagy raktára. 150 Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. sz.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltenek, nem tetsző árú kicseréltenek, vagy a pénz visszaadatik.

I. Angol férfi- és gyermekruha-áruház.

Olcsó, szolid árak!

Pontos kiszolgálás!

Saját készítményű férfi- és gyermekruha áruház.

Magyar gyártmány!

ASZÓDI S. *

* és TÁRSA

férliszabó-mester.

VIII., Kerepesi-ut 41.

(Adria-szálló épület.)

Nagy választék angol és francia divatcikkben.

Mérték szerinti megrendeléseket az általános elismert 14 frt árkban a legújabb divatcikkéből készíttetnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltenek. 126

Budapest legnagyobb szőrne bevásárlási forrása. Oriási raktár divatos Szekunsz Sztóla gallérokban. Viszont-eladóknak ritka alkalom.

TSUK MIKSÁNÁL,

ANDRÁSSY-UT 31. SZ. KIRÁLY-UTCA 38. SZ.

Elegáns női ruhákat

készíték saját műtermemben mérték után 15 és 18 frt-ért. A 18 frtos ruhák 2 frt 50 kros divatszövetből készíttetnek. — Elegáns Cibelin-Costum, reformalig és Paletó, a téli divat dísz 15 és 18 frt. — Elegáns angol és francia Sza'ontojlettek 18-20 frt és teljebb.

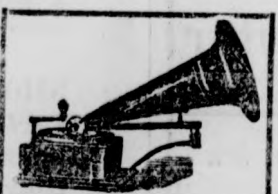
Téli kabátok és Paletók, finom fekete posztóbból elegáns kivitelben 7, 8, 10, 15 frt. — P nyolcak flanel vagy barchetból 3 frt 10 kr., 4 frt 50 kr. — Inzblou ok flanel vagy barchetból 90 kr., 1 frt 20 kr., 1 frt 40 kr. — Divat inzblouk atlasz flanelből 1 frt 90 kr., 2 frt 20 kr. — Finom kocka és sávos szövetekből 1.60-1.90 frt. 2 frt 20 kr., 2 frt 80 kr., 3 frt 80 kr. Vidéki megrendelések lelkismeretesen eszközöltenek. Mértékemegadás fel-öbösöz. al-öbösöz, uja hossza vagy egy jól al-ö derékes alhosza beküldendő.

BRUCK ZSIGMOND

CSENGERY-UTCA 35. Andrassy-ut 61. sarok.

Bámulatos egy «Columbia» grafon hangtisztasága és tiszta hangkijetése, erőssége! «Columbia» lemezek utólréhetetlenek!! Párisi világtállításon «Grand Prix»-el kitüntetve. — Kis lemez K 2.50, nagy lemez K 5.— «Columbia» (Hartguss) hengerek K 1.75.

Telefon 62-88.

Telefon 62-88.

Wiegand és Társa

BUDAPEST, =

VIII., Aggteleky-utca 17. SZ.

Az egyedül létező valódi angol

SZÉPÍTŐSZER

a Balassa-féle valódi angol

UGORKA-TEJ,

melv azonnal eltávolít minden szőplőt, májfoltot, pattanást, bőrtájkát (mieser) stb. és az arcnak friss üdeseget, fiataloságot kölcsönöz. Egy üveg ára 2 K, ehhez Ugorka-szappan 1 K, poude 2 K.

Főszékhely: Balassa Kornél gyogy. BUDAPEST. deszi hely: Gyogy. BUDAPEST. szögara Erzsébetfalva. Kapható minden gyogyertárban. Főraktár Budapesten: Török József gyogyertárban, Király-u. 12. és Andrassy-ut 26.

Figyelem! Cégünk új kedvezményt nyújt akként, hogy minden vevőnek, ki 12 forintot meghaladó rendeléményt tesz, a saját arcképe vagy bármely tetszés szerinti kis fénykép után egy

életnagyságu fényképet

teljesen ingyen

készít hű kivitelben, 60 cm. magasságban, csupán a díszes keretért (passe-partout), amelyben az életnagyságu fénykép foglaltatik, az önköltséggünket, 1 frt 50 krt számíttunk.

Az ipar 12 forint 1 darab összevethető vaságy adóssodrony-betéttel, 3-résű matraccal és terítővel.

csodája! 12 forint 50 krajóár egy darab selyempaplan fodorral és szobbal, minden színben, 125 cm. széles, 180 cm. hosszú.

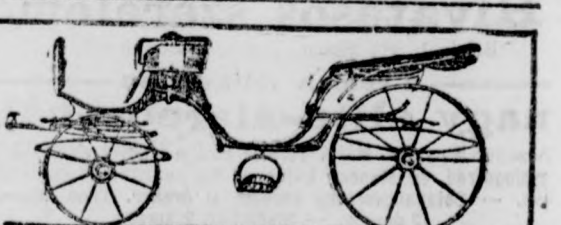
Megrendelhető csakis

GICHNER CESTVÉREK BUDAPEST,

Múzeum-körút 27.

Pa-lan- és matraccgyár, szőnyeg- és vasbutorraktár.

Árjegyzéket bérmentve és ingyen küldünk.

ZSIGMONDI KAROLY kocsigyártó

Budapest, IX. ker., Imre-utca 3. sz. alatt

(A Központi vásárcsarnok közelében.)

— Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld. —

1623 Múzeum-körúti raktárát beszüntette.

Használt kocsikat becsereél, javításokat elfogad

BUTOROK

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig legjutányosabban kaphatók úgy készpénzért, mint részletfizetésre **EHRENTREU és FUCHS** testvéreknel Budapest, VI., Teréz-körút 8. (Andrassy-ut közelében). Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nyomatott a «Stephaneum» korrigógépen Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.